

Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:17 Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m. I propositionen föreslås en ny lag om inteckningsbrevsregister. Den föreslagna lagen innebär bl.a. att det blir möjligt att utfärda s.k. elektroniska företagsinteckningsbrev. Ett elektroniskt företagsinteckningsbrev ska utfärdas genom att den företagsinteckning som svarar mot inteckningsbrevet registreras i ett särskilt register, inteckningsbrevsregistret. Inteckningsbrevsregistret ska föras av Bolagsverket, och kommunikation med registret ska kunna ske elektroniskt. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 mars 2009.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

I betänkandet finns två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m.	5
Särskilda yttranden	9
1. Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m. (s, v)	9
2. Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m. (mp)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om inteckningsbrevsregister,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
4. lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister,
5. lag om ändring i lagen (2008:000) om företagshypotek.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:17.

Stockholm den 30 oktober 2008

På civilutskottets vägnar

Inger René

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Christine Jönsson (m), Gunnar Sandberg (s), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Rose-Marie Carlsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

År 2002 begärde Svenska Bankföringen i en skrivelse till Justitiedepartementet att det skulle läggas fram ett lagförslag om digitalisering av företagshypoteksbrev. År 2004 gjorde Bolagsverket och Lantmäteriet en framställan om att det skulle införas en lagstiftning om elektroniska företagsinteckningsbrev.

Inom Justitiedepartementet upprättades därefter departementspromemorian Pantbrevssystemet och elektroniska företagsinteckningsbrev (Ds 2007:20). Promemorian har remissbehandlats och ligger till grund för lagförslagen i den nu framlagda propositionen.

I propositionen föreslår regeringen – efter att ha hört Lagrådet – en reform som innebär att det ska bli möjligt att utfärda elektroniska företagsinteckningsbrev. Syftet med förslaget är att rationalisera hanteringen av företagsinteckningsbrev.

Regeringens förslag finns i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*.

Utskottets överväganden

Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s, v) och 2 (mp).

Nuvarande ordning – företagsinteckningar

Säkerhet för fordran kan upplåtas på olika sätt, bl.a. enligt reglerna om företagsinteckning. Enligt lagen (2003:528) om företagsinteckning kan företagsinteckning beviljas med visst belopp i all sökandens egendom. Som bevis för företagsinteckningen utfärdas en handling i pappersform, ett s.k. företagsinteckningsbrev. Endast näringsidkare kan upplåta säkerhet på grund av företagsinteckning. Det sker genom att näringsidkaren som säkerhet för fordran överlämnar företagsinteckningsbrev beträffande sin egendom till borgenären. Borgenären måste därefter förvara företagsinteckningsbrevet. Sedan fordran har betalats, återlämnas företagsinteckningsbrevet till näringsidkaren. Företagsinteckningsbrev utfärdas av en för landet gemensam inskrivningsmyndighet, Bolagsverket. Lagen om företagsinteckning innehåller bestämmelser om olika s.k. inteckningsåtgärder som kan vidtas efter det att en företagsinteckning har beviljats. Som exempel kan nämnas att ett företagsinteckningsbrev kan bytas ut mot två eller flera nya inteckningsbrev (utbyte) eller att flera företagsinteckningar kan föras samman till en inteckning (sammanföring). Åtgärderna förutsätter att företagsinteckningsbrevets innehavare medger åtgärden och att företagsinteckningsbrevet lämnas in till inskrivningsmyndigheten. I maj 2008 hade det beviljats drygt 949 000 företagsinteckningar till ett sammanlagt värde av mer än 618 miljarder kronor. Det stora flertalet av företagsinteckningsbreven förvaras hos banker och andra kreditinstitut. Omhändertagandet och förvaringen av företagsinteckningsbreven uppfattas av många kreditinstitut och banker som besvärligt och kostsamt.

Sedan år 1998 har Lantmäteriet inom ramen för sin uppdragsverksamhet bedrivit en försöksverksamhet med elektronisk förvaring av företagsinteckningsbrev. Systemet bygger på avtal som Lantmäteriet har slutit med ca 50 kreditinstitut. De företag som deltar i verksamheten kan ge in företagsinteckningsbrev till Lantmäteriet för förvaring. De företagsinteckningsbrev som ges in registreras i ett särskilt register, varefter de företag som deltar i verksamheten på elektronisk väg kan få information om och hantera sina företagsinteckningsbrev. Exempelvis kan ett företag ”flytta” ett företagsin-

teckningsbrev till ett annat företag som är anslutet till systemet. Av de utfärdade företagsinteckningarna ingår ca 210 000 i Lantmäteriets försöksverksamhet.

Föreslagen ordning – företagshypotek

Regeringen har utarbetat ett förslag till en reform av användandet av företagsinteckningar som kreditsäkerhet (prop. 2007/08:161). Syftet med reformen är att göra det lättare för företag att låna pengar. I huvudsak innebär förslaget en återgång till de regler som gällde fram till år 2004. Säkerhetsrätten, dvs. företagshypoteket, ska enligt förslaget omfatta en näringsidkares lösa egendom i den mån egendomen tillhör näringsverksamheten. Företagshypoteket ska inte omfatta kassa- och bankmedel, finansiella instrument avsedda för allmän omsättning, egendom som kan intecknas på annat sätt samt egendom som varken kan utmätas eller ingå i en konkurs. Det föreslås också att företagshypoteket ska ge en särskild förmånsrätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Propositionen behandlas i utskottets betänkande 2008/09:CU5.

Propositionen

Förslagen i förevarande proposition utgår från att riksdagen antar de i avsnittet ovan redovisade lagförslagen. I propositionen föreslår regeringen att en möjlighet att utfärda elektroniska företagsinteckningsbrev införs. Företagsinteckningsbrev ska kunna utfärdas i såväl elektronisk som skriftlig form. Ett elektroniskt företagsinteckningsbrev ska utfärdas genom att en uppgift om företagsinteckningen registreras i ett särskilt register, inteckningsbrevsregistret. I inteckningsbrevsregistret ska också en uppgift om vem som har rätt att råda över registreringen, inteckningsbrevshavaren, kunna registreras. Inteckningsbrevsregistret byggs upp som ett särskilt register vid sidan av företagsinteckningsregistret. Bolagsverket ska föra inteckningsbrevsregistret.

Endast de som har fått tillstånd att registreras som inteckningshavare ska kunna omfattas av kretsen av inteckningsbrevshavare. Om en företagsinteckning som har registrerats i inteckningsbrevsregistret saknar uppgift om inteckningshavare, ska den vars egendom har intecknats anses som inteckningsbrevshavare.

Om ingivaren av en ansökan om företagsinteckning begär det, ska som registreringsåtgärd ett elektroniskt företagsinteckningsbrev utfärdas redan i samband med att ansökan om inteckning beviljas. Om det begärs, ska det samtidigt registreras uppgift om inteckningsbrevshavare. Om ett skriftligt företagsinteckningsbrev har utfärdats, ska detta på innehavarens begäran bytas ut mot ett elektroniskt företagsinteckningsbrev. I så fall ska det skriftliga företagsinteckningsbrevet makuleras. Om det begärs, ska samtidigt uppgift om inteckningsbrevshavare registreras. Om ett elektroniskt företagsinteckningsbrev saknar anknytande uppgift om inteckningsbrevshavare, ska den som ska anses som inteckningsbrevshavare kunna begära att en upp-

gift om inteckningsbrevshavare registreras. På begäran av den som har registrerats som inteckningsbrevshavare, ska uppgiften om inteckningsbrevshavare tas bort ur inteckningsbrevsregistret. Om inteckningsbrevshavaren begär det, ska även en ny inteckningsbrevshavare registreras. Om den som har registrerats som inteckningsbrevshavare eller som ska anses som inteckningsbrevshavare begär det, ska det elektroniska företagsinteckningsbrevet omvandlas till ett skriftligt företagsinteckningsbrev. I samband med att så sker ska företagsinteckningen avregistreras ur inteckningsbrevsregistret. Kronofogdemyndigheten ska – i syfte att säkerställa en utmätning eller en kvarstad – kunna begära att Bolagsverket beslutar att en företagsinteckning inte får avregistreras eller att en ny inteckningsbrevshavare inte får registreras.

Ett elektroniskt företagsinteckningsbrev ska anses ha upplåtits som säkerhet när det överlämnats till borgenären när denne eller någon som företräder denne har antecknats som inteckningsbrevshavare i inteckningsbrevsregistret. Uppvisande av företagsinteckningsbrev i samband med inteckningsåtgärder föreslås inte omfatta elektroniska företagsinteckningsbrev. Syftena med kravet på ingivande av företagsinteckningsbrev ska i stället tillgodoses genom bestämmelser som gör det möjligt att i inteckningsbrevsregistret registrera en spärr mot avregistrering av företagsinteckningen.

Rättelse av en uppgift i inteckningsbrevsregistret ska ske, om uppgiften innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av att Bolagsverket eller någon annan har gjort sig skyldig till skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Omprövning ska ske enligt förvaltningslagens bestämmelser. Bolagsverkets beslut ska kunna överklagas till länsrätten. För vissa uppgifter i inteckningsbrevsregistret föreslås sekretess gälla enligt sekretesslagen. Frågan om sekretessbrytande bestämmelser för enskilda myndigheter bör enligt regeringen regleras i förordning.

Elektronisk ingivning till inteckningsbrevsregistret av ansökningar om registreringsåtgärder bör enligt regeringens förslag få göras av inteckningsbrevshavare enligt föreskrifter som Bolagsverket, i förordning, bemyndigas att meddela. Verket bör i förordning också bemyndigas att meddela föreskrifter om att också andra får överföra ansökningar elektroniskt till verket. Frågor om behandling av personuppgifter, registrets ändamål och direktåtkomst bör enligt regeringen regleras i förordning. Enligt förslaget ska skadestånd kunna utgå för felaktigheter som uppkommer i samband med upprättandet och förandet av inteckningsbrevsregistret. Det innebär att den skadelidande ska ha rätt till ersättning om det inte visas att felaktigheten beror på en omständighet utanför Bolagsverkets kontroll vars följderna verket inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit. Ersättningen ska jämkas om den skadelidande har medverkat till skadans uppkomst. Ersättning ska även kunna utgå för skada och kränkning av den personliga integriteten förorsakad av att personuppgifter behandlas i strid med lagen om inteckningsbrevsregister eller andra föreskrifter om registret. Inteck-

ningsbrevsregistret ska finansieras genom avgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifter för registrering.

En ansökan om företagsinteckning bör enligt regeringen kunna ges in elektroniskt till företagsinteckningsregistret. Den som uppträder som ombud i ett inskrivningsärende ska inte behöva visa upp någon skriftlig fullmakt annat än om inskrivningsmyndigheten anser att det behövs. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar ren förmögenhetsskada genom oriktig uppgift om behörighet att företräda någon annan i ett inskrivningsärende ska ersätta skadan. En tioårig preskriptionstid ska börja löpa när det inskrivningsärende som skadan är hänförlig till avgjordes.

Enligt regeringen bör pantbrevssystemet med skriftliga pantbrev inte avskaffas. Direktåtkomst till samtliga uppgifter i pantbrevsregistret ska enligt förslaget ges till den som har beviljats tillstånd att vara registrerad i pantbrevsregistret som pantbrevshavare. Direktåtkomsten ska emellertid inte få avse uppgift om registrerad pantbrevshavare, om inte tillståndshavaren är registrerad som pantbrevshavare för inteckningen eller den berörda pantbrevshavaren har medgett det. Även inskrivningsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten och lantmäterimyndigheter får ha direktåtkomst till pantbrevsregistret. En sådan direktåtkomst ska dock inte få avse uppgift om registrerad pantbrevshavare, om inte pantbrevshavaren har medgett det.

Den föreslagna lagstiftningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 2008. En övergångsbestämmelse föreslås i förslaget till ändring i lagen om pantbrevsregister.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening framstår den föreslagna reformen som ändamålsenlig. Framför allt inom kreditväsendet kan det nya systemet leda till besparingar och rationaliseringsvinster. Kreditinstitutens kostnadsbesparingar kan i sin tur förväntas komma kreditinstitutens kunder till del. Lagförslagen har inte heller mött några invändningar i motioner och utskottet föreslår att riksdagen antar de framlagda lagförslagen.

Särskilda yttranden

1. Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m. (s, v)

Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Gunnar Sandberg (s), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Fredrik Lundh (s) och Rose-Marie Carlsson (s) anför:

Vi är i och för sig positiva till att företagsinteckningsbrev ska kunna utfärdas i såväl elektronisk som skriftlig form. I betänkande 2008/09:CU5 Lag om företagshypotek har vi emellertid i en gemensam reservation föreslagit att riksdagen ska avslå de där föreslagna lagändringarna, bl.a. en ny lag om företagshypotek (se reservation 1).

Eftersom ett antagande av den i förevarande lagstiftningsärende föreslagna lagen om inteckningsbrevregister förutsätter ett antagande av lagen om företagshypotek yrkar vi – för det fall riksdagen skulle bifalla vår reservation i betänkande CU5 – även avslag på lagförslagen i detta lagstiftningsärende.

2. Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m. (mp)

Jan Lindholm (mp) anför:

Jag är i och för sig positiv till att företagsinteckningsbrev ska kunna utfärdas i såväl elektronisk som skriftlig form. I betänkande 2008/09:CU5 Lag om företagshypotek har jag emellertid i en reservation föreslagit att riksdagen ska avslå de där föreslagna lagändringarna, bl.a. en ny lag om företagshypotek, samt tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen (se reservation 2).

Eftersom ett antagande av den i förevarande lagstiftningsärende föreslagna lagen om inteckningsbrevregister förutsätter ett antagande av lagen om företagshypotek yrkar jag – för det fall riksdagen skulle bifalla min reservation i betänkande CU5 – även avslag på lagförslagen i detta lagstiftningsärende.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:17 Elektroniska företagsinteckningsbrev, m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om inteckningsbrevsregister,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
4. lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister,
5. lag om ändring i lagen (2008:000) om företagshypotek.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om inteckningsbrevsregister

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Bolagsverket ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över sådana företagsinteckningar för vilka det inte finns utfärdat något skriftligt företagsinteckningsbrev (*inteckningsbrevsregister*).

Av 1 kap. 2 § lagen (2008:000) om företagshypotek följer att registrering av en företagsinteckning i inteckningsbrevsregistret innebär att ett elektroniskt företagsinteckningsbrev utfärdas.

Allmänna bestämmelser om registrering

2 § För att en företagsinteckning ska få föras in i inteckningsbrevsregistret fordras att den är införd i företagsinteckningsregistret och att begäran om registrering framställs enligt 3 eller 4 §.

En uppgift i inteckningsbrevsregistret om en företagsinteckning får förenas med en uppgift om vem som har rätt att råda över registreringen (*inteckningsbrevshavare*). Endast den som har fått tillstånd enligt 12 § får registreras som inteckningsbrevshavare. Om registret inte innehåller någon uppgift om inteckningsbrevshavare, ska den vars egendom har intecknats anses som inteckningsbrevshavare.

Om en företagsinteckning har varit föremål för beslut om utbyte enligt 4 kap. 14 § lagen (2008:000) om företagshypotek eller motsvarande äldre bestämmelser, ska bestämmelserna i denna lag om företagsinteckning i stället gälla de genom utbytet beslutade företagsinteckningsbreven.

Registrering av nya företagsinteckningar

3 § På begäran av den som ger in en ansökan om företagsinteckning till inskrivningsmyndigheten ska Bolagsverket föra in en uppgift om företagsinteckningen, om en sådan beviljas, i inteckningsbrevsregistret. Om sökanden begär det, ska verket samtidigt föra in en uppgift om inteckningsbrevshavare.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även i samband med ansökningar om sådana inteckningsåtgärder som avses i 4 kap. 14–16 §§ lagen (2008:000) om företagshypotek.

Registrering av tidigare beviljade företagsinteckningar

4 § På begäran av en innehavare av ett skriftligt företagsinteckningsbrev ska Bolagsverket föra in en uppgift om den företagsinteckning som

svarar mot företagsinteckningsbrevet i teckningsbrevsregistret. Om sökanden begär det, ska verket samtidigt föra in en uppgift om teckningsbrevshavare.

En företagsinteckning får föras in i teckningsbrevsregistret enligt bestämmelserna i första stycket endast om det skriftliga företagsinteckningsbrevet har getts in till Bolagsverket. I samband med införandet i registret ska företagsinteckningsbrevet förstöras.

I fråga om teckningar som har beviljats eller sökts enligt de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av lagen (1984:649) om företagshypotek gäller bestämmelserna i denna lag om skriftligt företagsinteckningsbrev även sådana fordringsbevis som avses i 8 § lagen (1984:650) om införande av lagen (1984:649) om företagshypotek. En sådan handling behöver dock inte förstöras, om den förses med en påskrift om att den inte längre medför någon rätt i den tecknade egendomen.

Registrering av teckningsbrevshavare

5 § Om teckningsbrevsregistret inte innehåller någon uppgift om teckningsbrevshavare, ska Bolagsverket på begäran av den som enligt 2 § andra stycket ska anses som teckningsbrevshavare föra in en uppgift om teckningsbrevshavare i registret.

Avregistrering eller byte av teckningsbrevshavare

6 § På begäran av den som är registrerad som teckningsbrevshavare ska Bolagsverket ta bort uppgiften om teckningsbrevshavare från teckningsbrevsregistret.

Om sökanden begär det, ska Bolagsverket i samband med en åtgärd enligt första stycket föra in en ny uppgift om teckningsbrevshavare i registret.

Avregistrering av företagsinteckning m.m.

7 § På begäran av den som är registrerad som teckningsbrevshavare eller som enligt 2 § andra stycket ska anses som teckningsbrevshavare, ska Bolagsverket utfärda ett skriftligt företagsinteckningsbrev som svarar mot företagsinteckningen. I samband med att det skriftliga företagsinteckningsbrevet utfärdas ska teckningen tas bort från teckningsbrevsregistret.

8 § Om en företagsinteckning, som är införd i teckningsbrevsregistret, dödas eller blir utan verkan, ska Bolagsverket ta bort företagsinteckningen från registret. Om en teckning blir utan verkan endast till viss del eller blir föremål för åtgärd som avses i 4 kap. 14–16 §§ lagen (2008:000) om företagshypotek, ska uppgift om detta föras in i teckningsbrevsregistret.

Hinder mot avregistrering

9 § På begäran av den som är registrerad som inteckningsbrevshavare eller som enligt 2 § andra stycket ska anses som inteckningsbrevshavare, ska Bolagsverket besluta att inteckningen inte får tas bort från inteckningsbrevsregistret enligt 7 §.

Ett beslut som avses i första stycket gäller till dess att inskrivningsmyndigheten har avslutat ett ärende enligt 4 kap. 14–17 §§ lagen (2008:000) om företagshypotek. Om inteckningsbrevshavaren begär det, får Bolagsverket häva beslutet även dessförinnan.

10 § På begäran av Kronofogdemyndigheten ska Bolagsverket besluta att sådana registreringsåtgärder som anges i 5–7 §§ inte får vidtas. Ett sådant beslut gäller till dess att något annat har förordnats.

Rättelse

11 § En uppgift i inteckningsbrevsregistret ska rättas, om uppgiften innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av att Bolagsverket eller någon annan har gjort sig skyldig till skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Den vars rätt berörs ska ges tillfälle att yttra sig.

Tillstånd att registreras som inteckningsbrevshavare

12 § Tillstånd att bli registrerad som inteckningsbrevshavare meddelas av Bolagsverket.

Vid tillståndsprövningen ska Bolagsverket särskilt beakta

1. att sökanden har tillgång till den tekniska utrustning och den tekniska sakkunskap som fordras för inteckningsbrevsregistrets funktion,
2. att det finns tillfredsställande former för betalning av stämpelskatt, expeditionsavgifter och registreringsavgifter, och
3. att sökanden även i övrigt uppfyller de krav på lämplighet som bör ställas med hänsyn till inteckningsbrevsregistrets uppbyggnad och funktion.

13 § Tillstånd som avses i 12 § får återkallas om tillståndshavaren inte längre uppfyller de krav som anges i 12 § andra stycket.

När ett beslut om återkallelse av tillstånd har vunnit laga kraft, ska Bolagsverket självant vidta de åtgärder som anges i 7 §, om det inte finns något hinder mot detta enligt 9 eller 10 §.

Inteckningsbrevshavarens rättigheter och skyldigheter

14 § Den som är registrerad som inteckningsbrevshavare eller som enligt 2 § andra stycket ska anses som inteckningsbrevshavare har de rättigheter och skyldigheter som följer med innehavet av ett skriftligt företagsinteckningsbrev.

Överklagande

15 § Bolagsverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Fullmakt

16 § I ärenden enligt denna lag behöver ombud inte visa upp skriftlig fullmakt annat än om Bolagsverket anser att det behövs.

Bemyndigande m.m.

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för registrering enligt denna lag.

18 § Regeringen meddelar föreskrifter om inteckningsbrevregistrets innehåll, närmare ändamål och behandling av uppgifter samt om personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om förandet av registret och om ingivning av ansökningar i registreringsärenden.

Skadestånd

19 § Tillfogas någon skada genom oriktig eller missvisande uppgift i inteckningsbrevsregistret eller i annat fall genom fel i samband med uppläggning eller förande av registret, har han eller hon rätt till ersättning av staten, om det inte visas att felaktigheten beror på en omständighet utanför Bolagsverkets kontroll vars följder verket inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

Ersättning enligt första stycket kan efter skälighet sättas ned eller falla bort, om vållande på den skadelidandes sida har medverkat till skadan.

Om personuppgifter i inteckningsbrevsregistret har behandlats i strid med denna lag eller andra föreskrifter om registret, är också 48 § personuppgiftslagen (1998:204) tillämplig.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att det i sekretesslagen (1980:100)¹ ska införas en ny paragraf, 8 kap. 31 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

31 §

Sekretess gäller i verksamhet som avser förande av inteckningsbrevsregistret enligt lagen (2008:000) om inteckningsbrevsregister för uppgift om registrerad inteckningsbrevshavare, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör lider skada.

Trots sekretessen får uppgift lämnas till den vars egendom har intecknats.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

3 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 22 § konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

22 §¹

Om utdelning eller efterutdelning har utfallit på ett företagsinteckningsbrevs belopp, *skall* förvaltaren anmäla detta till inskrivningsmyndigheten. Anmälan *skall* göras sedan beslutet att fastställa utdelningen eller efterutdelningen har vunnit laga kraft eller, i fall som avses i 21 §, när utbetalningen har ägt rum. Till sammans med anmälningen *skall* förvaltaren sända in utdelningsförslaget eller någon annan handling som visar fördelningen.

När inteckningsborgenären lyfter betalning, *skall* detta antecknas på *inteckningsbrevet*.

Om utdelning eller efterutdelning har utfallit på ett företagsinteckningsbrevs belopp, *ska* förvaltaren anmäla detta till inskrivningsmyndigheten. Anmälan *ska* göras sedan beslutet att fastställa utdelningen eller efterutdelningen har vunnit laga kraft eller, i fall som avses i 21 §, när utbetalningen har ägt rum. Till sammans med anmälningen *ska* förvaltaren sända in utdelningsförslaget eller någon annan handling som visar fördelningen.

När inteckningsborgenären lyfter betalning, *ska* detta antecknas på *företagsinteckningsbrevet*. Om *företagsinteckningsbrevet* är elektroniskt, *ska* förvaltaren i stället anmäla betalningen till Bolagsverket för registrering i *inteckningsbrevsregistret*.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

¹ Senaste lydelse 2003:538.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister

Härigenom föreskrivs att 19 och 20 §§ lagen (1994:448) om pantbrevsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Den som har fått tillstånd enligt 14 § får ha direktåtkomst till pantbrevsregistret. Sådan direktåtkomst får avse *endast uppgifter om in-teckningar för vilka tillståndshavaren är registrerad som pantbrevshavare. Direktåtkomsten får dock avse även uppgifter om andra in-teckningar om den berörda pantbrevshavaren har medgivit det.*

Även inskrivningsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten och lantmäterimyndigheter får ha direktåtkomst till pantbrevsregistret. Sådan direktåtkomst får *dock* avse *endast uppgifter som enligt pantbrevshavarens medgivande får lämnas ut till myndigheten.*

Den som har fått tillstånd enligt 14 § får ha direktåtkomst till pantbrevsregistret. Sådan direktåtkomst får *dock inte* avse *uppgift om registrerad pantbrevshavare annat än om*

1. tillståndshavaren är registre-rad som pantbrevshavare för in-teckningen, eller

2. den berörda pantbrevshavaren har medgett det.

Även inskrivningsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten och lantmäterimyndigheter får ha direktåtkomst till pantbrevsregistret. Sådan direktåtkomst får *inte* avse *uppgift om registrerad pantbrevshavare, om inte pantbrevshavaren har medgett det.*

20 §²

Den statliga lantmäterimyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos *länsrätten*.

Den statliga lantmäterimyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos *allmän förvaltningsdomstol*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

2. Äldre bestämmelser gäller i fråga om krav på prövningstillstånd vid överklagande av domar och beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2008:163.

² Senaste lydelse 2008:546.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:000) om företagshypotek

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2008:000) om företagshypotek dels att 1 kap. 2 och 3 §§ samt 4 kap. 3, 12, 15, 18 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 4 kap. 3 a § och 5 kap. 5 §, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2007/08:161 Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

En näringsidkare som vill upplåta företagshypotek i sin näringsverksamhet har rätt att få inskrivning av ett visst belopp i verksamheten (företagsinteckning). Bevis om inteckningen kallas företagsinteckningsbrev.

Ett företagsinteckningsbrev utfärdas antingen i skriftlig form (skriftligt företagsinteckningsbrev) eller genom registrering i inteckningsbrevsregistret enligt lagen (2008:000) om inteckningsbrevsregister (elektroniskt företagsinteckningsbrev).

Det som sägs om näringsidkare i denna lag gäller även den som avser att utöva näringsverksamhet men som ännu inte har påbörjat verksamheten. Om en näringsidkare avlider, träder dödsboet i näringsidkarens ställe.

3 §

Ett företagshypotek upplåts genom att näringsidkaren överlämnar företagsinteckningsbrevet som säkerhet för en fordran.

Ett elektroniskt företagsinteckningsbrev ska anses ha överlämnats till borgenären, när borgenären eller någon som företräder honom eller henne har registrerats som inteckningsbrevshavare i inteckningsbrevsregistret.

4 kap.

3 §

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). Av 37 a och 37 b §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att inskrivningsmyndigheten ska ompröva beslut om stämpelskatt i vissa fall.

Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden ska vara skriftliga.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ingivning av ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden.

3 a §

I inskrivningsärenden behöver ombud inte visa upp skriftlig fullmakt annat än om inskrivningsmyndigheten anser att det behövs.

12 §

Om det inte finns något som hindrar det, ska företagsinteckning beviljas och företagsinteckningsbrev utfärdas på grund av inteckningen.

Om ett elektroniskt företagsinteckningsbrev utfärdas i stället för ett tidigare utfärdat skriftligt företagsinteckningsbrev, förlorar det skriftliga företagsinteckningsbrevet sin giltighet. Utfärdas ett skriftligt företagsinteckningsbrev i stället för ett tidigare utfärdat elektroniskt företagsinteckningsbrev, förlorar det elektroniska företagsinteckningsbrevet sin giltighet.

Bestämmelser om utfärdande av nytt inteckningsbrev i stället för inteckningsbrev som har dödats finns i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling.

15 §

Företagsinteckningar som har inbördes lika rätt eller gäller omedelbart efter varandra får på ansökan av den vars egendom intecknats och efter medgivande av företagsinteckningsbrevens innehavare föras samman till en inteckning (sammanföring). Denna inteckning ska gälla med den förmånsrätt som tillkommer den av de sammanförda inteckningarna som har sämsta rätt. Sammanföring får ske endast om inteckningarna är bestämda i samma valuta.

Inteckningar som är införda i inteckningsbrevsregistret får sammanföras endast om samtliga inteckningar som omfattas av åtgärden är införda i registret och har samma inteckningsbrevshavare.

En inteckning som avses i första stycket ska förklaras gälla för ett lägre belopp än det som de sammanförda inteckningarna sammanlagt uppgår

till, om sökanden begär det och inteckningsbrevens innehavare medger det.

18 §

I fall då medgivande krävs enligt 14–17 §§ ska företagsinteckningsbrevet lämnas in till inskrivningsmyndigheten.

I fall då medgivande krävs enligt 14–17 §§ *fordras att företagsinteckningsbrevet lämnas in till inskrivningsmyndigheten eller, i fråga om elektroniskt företagsinteckningsbrev, att det finns hinder mot avregistrering enligt 9 § lagen (2008:000) om inteckningsbrevsregister och att någon begäran om att hindret ska hävas inte har framställts.*

19 §

På ansökan av den som innehar ett företagsinteckningsbrev ska innehavet antecknas i företagsinteckningsregistret. *Sökanden ska föreläggas att visa upp inteckningsbrevet, om det finns anledning att anta att sökanden inte innehar detta.* Om någon annan redan är antecknad som innehavare, ska inskrivningsmyndigheten sedan det nya innehavet har antecknats ta bort den tidigare anteckningen och underrätta den vars innehav var antecknat.

En anteckning om innehav ska tas bort, om den vars innehav har antecknats anmäler att innehavet har upphört.

På ansökan av den som innehar ett företagsinteckningsbrev ska innehavet antecknas i företagsinteckningsregistret. *Om sökanden åberopar ett skriftligt företagsinteckningsbrev och det finns anledning att anta att sökanden inte innehar detta, ska han eller hon föreläggas att visa upp brevet.* Om någon annan redan är antecknad som innehavare, ska inskrivningsmyndigheten sedan det nya innehavet har antecknats ta bort den tidigare anteckningen och underrätta den vars innehav var antecknat.

En anteckning om innehav ska tas bort, om

1. den vars innehav har antecknats anmäler att innehavet har upphört, *eller*

2. *den som innehar ett skriftligt företagsinteckningsbrev, den som är registrerad som inteckningsbrevshavare enligt lagen (2008:000) om inteckningsbrevsregister eller som är att anse som inteckningsbrevshavare enligt 2 § andra stycket samma lag begär det.*

5 kap.**5 §**

Den som genom oriktig uppgift om behörighet att företräda någon annan i ett inskrivningsärende uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar ren förmögenhetsskada ska ersätta skadan.

Om skadan vållas i tjänsten av en arbetstagare, ska skadan ersättas av arbetsgivaren.

Rätten till skadestånd faller bort om talan inte väcks inom tio år från det att inskrivningsärendet avgjordes.

Bestämmelserna i första–tredje styckena får inte frångås om det är till nackdel för en skadelidande.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.